СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 135. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 11 червня, 1934. VOL. XLII. No. 135. Jersey City, N. J., Monday, June 11, 1934. THREE CENTS.

НОВЕ ПИСЬМО ПРЕЗИДЕНТА ДО КОНҐРЕСУ

УРЯД СТАВИТЬ СОБІ ЦІЛЬ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ДІМ, РОБОТУ Й СТАРІСТЬ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт вислав до конґресу з нагоди наближаючогося закриття його сесії письмо, в котрім він іще раз зясовує основи своєї політики.

Зазначивши, що незадовго закінчиться сесія конґресу, президент хвалить працю як повну вислідів. Лишається ще до викінчення кілька справ і тому конґрес повинен зібрати всі свої сили, щоби викінчити зачату роботу, котрої ціллю є забезпечити мужчин, жінок і дітей держави.

Для цеї цілі президент показує на отсі потреби: 1) треба змодернізувати існуючі доми та побудувати нові; 2) треба краще зуживати водні й земні багатства народу; 3) треба завести суспільне обезпечення проти безробіття й старости.

Президент задержується довше на потребах рільництва та радить покласти край фармерству, яке не дає фармерови догідного прожитку. Він радить задержати приватний зиск як головну ініціятиву для праці та виступає проти тих, які підсувають урядови наміри іншого роду, себто роблять урядови закиди соціялізму чи комунізму.

Уряд свідомий, що на цій сесії всього зробити не вдасться та що ця робота буде викінчуватись аж на слідуючій сесії конґресу. В цей спосіб письмо президента лучить зі собою дві сесії конґресу.

СПОДІВАЮТЬСЯ МАЛИХ ЖНИВ ПШЕНИЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Федеральна Рада для Рапортування Зборів Збіжа обчисляє на основі рапортів зі стану засівів по всій Америці, що цьогорічні жнива дадуть менше збіжа, як дав котрийнебудь рік від 1893 року.

На припущення цього бюра, жнива не дадуть більше як 500 мільйонів бушлів пшениці. Озимої пшениці з цього буде більше як 400 мільйонів бушлів. Ярий засів узагалі готов увесь пропасти.

СТАЛЕВІ РОБІТНИКИ ОБУРЕНІ НА ДЖАНСОНА.

ВАШИНҐТОН. — Ґенерал Джансон, головний адміністратор уряду відбудови краю, атакував у своїй радіовій промові робітників сталевого промислу за те, що вони не хочуть годитися на пропонований ним плян полагодження сталевого страйку, але далі приготовляються почати його відповідно до первісного пляну дня 10 червня.

Проповідники юнії сталевих робітників, котрі тепер перебувають у Вашинґтоні, вислали ґенералови протест проти його промови. Протест висказаний такими самими непомірковманими словами, якими була виголошена радіова промова ґенерала.

ҐУРАҐАН У САН САЛЬВАДОРІ.

САН САЛЬВАДОР. — Це місто й околицю навістив у пятницю великий ґураґан. Тисячі людей лишилися без даху над головою. Шкода виносить понад два мільони долярів. Досі начислено 8 трупів.

КАРДИНАЛ РАДИТЬ БОЙКОТУВАТИ ФІЛЬМИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Місцевий архиепископ римо-католицької церкви, кардинал Доґерті, написав до священиків своєї дієцезії пастирський лист, у котрім взиває католиків бойкотувати фільми, бо вони деморалізують людей, а головно молодь.

Кардинал каже, що в Америці бачать фільми на тиждень щонайменше 77 мільонів осіб, з того числа 23 мільони осіб нижче 21 року життя. Найбільше деморалізують людей фільми, які висмівають подружа та ідеалізують вільну любов, розвід, подружу невірність та подвиги ґенґстерів і рекетірів.

Католицькі орґанізації збираються бойкотувати всі фільми, щоби таким бойкотом заставити фільмові фірми продукувати добрі фільми.

ЛІНЧ ДВОХ МУРИНІВ.

МАРКС (Місісипі). — Юрба білих напала на поліційних урядників, які перевозили з одної тюрми до другої двох Муринів, котрі, як каже поліція, признались до намаганого насилування білої жінки, відобрала від них вязнів та повісила їх.

ЗАКІНЧИВСЯ КНИЖКОВИЙ СТРАЙК.

НЮ ЙОРК. — Страйк робітників накладної фірми Меколі, котрий набрав ширшого розголосу через те, що в пікетуванню фірми взяли участь кромі складачів також письменники, закінчивсь угодою. Страйк почався через те, що фірма відправила книговодця, котрий орґанізував юнію. На основі угоди робітня далі лишається отвертою, себто юнійні робітники не мають права виступати проти наймання неюнійних робітників, але фірма зобовязується вживати юнії як бюра посередництва праці.

ЗНАЙШЛИ ПОКЛАДИ СІРКИ В КАНАДІ.

Кільканадцять миль на північний захід від місцевости Вилкспорт в Онтеріо знайдено поклади сірки. Те місце називається Сомбра. Крім Сомбри на суходолі Північної Америки знаходяться ще дві інші місцевости, де знайдено сірку: в Мексику і в стейті Тексас, у Злучених Державах.

КРІВАВА БІЙКА МІЖ ЦИГАНАМИ.

У Віденському Лісі дійшло до кріваної бійки між двома циганськими таборами. З обох сторін вживано револьверів і штилетів. У цій бійці брали теж участь жінки. Вбито 4 Циганів, а 20 були важко ранені. На місці бійки зявився заалярмований більший відділ австрійської поліції, але застав лише трупів. Всі інші Цигани повтікали в ліси, забравши з собою своїх ранених.

НАЙСТАРШИЙ ПОРТРЕТ ІСУСА ХРИСТА.

Найстарший портрет Ісуса Христа знайдено тепер у Трієсті. Це медаль із часів Тиберія. На одному боці є постать Месії, а на другому боці старовинною вірменською мовою написано: „Месія царював. Він прийшов у мирі. І коли зробилося світло в людині, від того часу Він живе". Усіх таких медалів є лише шість, про які знається.

БАТЬКО ПРИПАДКОВО ВИТЯГНУВ З ВОДИ ТРУПА СВОГО СИНА.

В Познані переходив через міст над Цибиною К. Матолко. В одній хвилині завважив, що у воді плаве якийсь предмет неокресленого вигляду. Коли приглянувся ближче, завважив, що це труп людини. Згодом приїхала пожежна сторожа і витягнула з води топельника. В топельнику розпізнав Матолко свого сина, що кілька місяців пропав десь у таємничий спосіб. Здогадуються, що хлопчина втопився підчас ховзанки, таким чином, що під ним заломився лід.

ТЕПЛО СОНЦЯ.

Один французький учений обчислив, що сонце дає землі тепло, рівне теплу 200 трільйонів тон найкращого вугля. Щоби зясувати, яке це велике тепло, уявім собі поїзд, довгий 150 мільонів миль, що віз би цей вугіль. Міг би він окружити землю аж 25,000 разів!

ЗГОРІЛО ЦІЛЕ СЕЛО.

В селі Вивла, пов. Влацїв, на Шлеську, вибухла пожежа в господарській загороді Я. Новака. Наслідком сильного вітру вогонь перекинувся на сусідні будинки і продовж кількох годин знищив ціле село. В пожежі згинула велика скількість худоби й домашньої птиці. У вогні попекликл сильно кілька осіб. Шкода є на кількасот тисяч злотих.

СКЛЯНІ ФОРМИ ДЛЯ МЕТАЛЕВИХ ВІДЛИВІВ.

Досі вживано до металевих відливів дорогих форм зі сталі. Німець К. Штурм впровадив для металів, що топляться при температурі нижчій як 600°, себто для відливів з цинку, цини й олова, форми, що є частинно або в цілості зроблені зі скла, що є витревале на горяч, не биться й не розприскується.

ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ВЕРИҐІНА, ЩОБ НЕ БУВ ДИКТАТОРОМ.

Департамент ґенерального правника Бритиш Коломбії перестеріг Петра Вериґіна, провідника духоборів у Канаді, щоби він не вживав диктаторських способів у поступованню з членами своєї секти. Лисити, що приходять до департаменту, говорять, що Вериґін колектує від своїх одновірців гроші, до яких не має права. Інша жалоба каже, що він ґрозить викиненням із своєї громади членам, які давали захист т. зв. синам свободи.

ЗАСТРІЛИВ БАТЬКА СВОЄЇ ЛЮБКИ.

25-літній Джан Ферґосон, син фармера в Гай Прейрі коло Ґруард, Алта., любив 16-літню Марцелю Джобин, на що батько дівчини дивився дуже кривим оком. Недавно Ферґосон прийшов на фарму Джобина і попросив, щоби Джобин позволив своїй дочці піти на службу до його родичів. Джобин відповів відмовно. Хлопець стрілив тоді Джобинови в голову і вбив його на місці. Після цього втік з дівчиною. Поліція почала зараз пошукування і молодого душогуба знайшла у віддаленю кількох миль. Дівчина вернулася до дому.

АДВОКАТ СПРОНЕВІРИВ ПІВ МІЛЬОНА ЗЛОТИХ.

У варшавськім окружнім суді розпочався процес адвоката Л. Паржинського за присвоєння депозитів своїх клієнтів на суму пів мільона злотих. Він займався переважно справами віндикації заграничних спадщин, головно американських. Спершу заробляв багато, вів велику канцелярію, розщибався самоходами, їздив за границю. Одначе розгульне життя завело його у фінансові трудноції і він почав присвоювати собі гроші своїх клієнтів, пускати чеки без покриття і т. п. Врешті справою занялася прокураторія. Ошуканства управляв 9 літ, причому доказано йому 56 спроневірень.

З ПОНУРОЇ ХРОНІКИ СІЛ.

На дорозі недалеко Тартакова коло Сокаля знайдено трупа 32-літнього господаря з Тартакова, Петра Олищука. Як виявилось у слідстві, вбивства доконав його 25-літній пасерб, І. Ващишин, на тлі родинних непорозумінь. Ващишин прокололов вітчима кілька разів ножем у груди, так, що він помер наслідком упливу крови — В селі Поточиська, коломийського повіту, посварилися між собою два сусіди, Т. Маріянський і Д. Ращук. Сварка перемінилася згодом у бійку, в часі якої Маріянський пробив ножем Ращука так сильно в груди, що його в безнадійному стані відвезли до лічниці. Обох злочинців арештовано.

НЕ ПОВЕЛОСЯ ЗЛОДІЯМ.

Каналізаційні робітники натрапили зовсім припадково у Львові, в Ринку, в брамі Андрієлія на довгий підземний підкоп. Нема сумніву, що підкоп викопали якісь вломники, що хотіли таким чином дістатися до якоїсь ювілерської крамниці, або до інших крамниць, що положені в тій частині Ринку. Та пляни вломників не повелися і ціла їхня важка праця пішла на дармо.

НАГОРОДА ЗА НЕЗНАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

Є одна країна в світі, де можна дістати нагороду за незнання англійської мови, а цею країною є Ірляндія. Уряд Свобідної Ірляндської Держави оголосив, що буде давати десять долярів нагороди родичам, які будуть цілий рік вважати, щоби їх діти не говорили по англійськи. Нагороди дається в західній та полудневій части Ірляндії, де ще задержалася стара ірляндська мова. Родичі, що хочуть дістати нагороду, мусять дістати посвідку від священика, або шкільного інспектора, що вживання англійської мови є цілком заборонене в їх домах. Застережено також, що діти мусять пильно ходити до школи, де вживається ірляндської мови як викладової.

ЗЛОВЖИВАННЯ В МІСЬКІЙ ГОСПОДАРЦІ КИЄВА.

Київське ҐПУ оголосило комунікат, що сповіщає про викриття зловживань у виділі достави міського совіту. Зловживання полягали на тім, що урядовці розкрадали ріжні товари. За ті зловживання виключено з компартії й потягнено до судової відповідальности: Аронського, заступника секретаря міського партійного комітету, Корогоцького, начальника канцелярії того комітету, Азбеля, директора міських трамваїв, та Гелібтермана, начальника виділу скарбового міського совіту.

ЖИВА ДИТИНА ПРИЗНАЧЕНА ДО СЕКЦІЇ.

У Львові трапився скандальний випадок наслідком недогляду. Слід відмітити, що у Львові, так як і в інших містах, шпиталі і клініки передають трупів старших осіб і дітей до просекторій і анатомічних заведень. До заведення Описової Анатомії при вул. Пекарській 52 прислала управа шпиталю при вул. Курковій 33 трупа дитини - новородка, призначеної для секції, при якій водночас відбувається виклад для студентів медицини. Трупа дитини принїс возвий зі згаданого шпиталю в коробці. Припадок хотів, що хтось зі студентів заглянув до коробки і побачив, що дитина жиє. Негайно повідомлено про це лікарів, а водночас розпочали слідство, хто завинив і передав живу дитину зі шпиталю до секції. Підчас окремих лікарських оглядин виявилося, що дитина зовсім здорова і буде жити.

ДВІ ЖЕРТВИ ҐРОМІВ.

Над калуським повітом перейшла велика буря з ґромами, що потягнула за собою дві жертви в людях. В Слобідці Рівненській ґрім ударив у Михайла Мельника, що повертався з поля, і спалив його на місці. В тім самім часі в сусідному селі Станькова ґрім запалив будинки Мих. Шевця. Підчас наглої пожежі згоріла в хаті жінка господаря, Анастасія.

ЧИ НЕБО СИНЄ?

Останні „поїздки" в стратосферу виказали, що краска неба не є стала, тобто не є все синя, як це бачимо з поверхні землі. На висоті 8,500 м. краска неба є синява, на 11,000 м. темно-синя, на 13,000 м. темно-фіолетна, на 19 км. дуже темно-фіолетна, а вже на 22 км. краска неба є чорно-сіра.

СОВІТИ ВІДСТУПАЮТЬ БЕСАРАБІЮ РУМУНІЇ НА ВІКИ ВІЧНІ

МАЛА АНТАНТА ВИЗНАЄ СОВІТИ. Франція відсепаровує Німеччину від сусідів.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Макс Літвінов, совітський секретар справ закордонних, вів довгі переговори з Ніколасом Тітулеску, румунським міністром справ заграничних, бажаючи перетягнути Румунію, а з нею і малу антанту, на сторону Совітів. Щоби приєднати Румунію, він згодився зрезиґнувати в імени Совітів від прав до Бесарабії. В тім помагали йому Польща і Франція. Згоду осягнено, а формально підпишуть її в Букарешті, десь в другій половині червня. В тімсамим часі відбудеться там засідання представників держав малої антанти.

Тим робом Франція, яка рахувала на страх Совітів перед новою війною, осягнула своє, бо відтягнула Совіти і Польщу від зближення з Німеччиною. Тепер усі ті держави разом з малою антантою становлять один воєнний союз, звернений проти Німеччини. Совіти знову забезпечені на випадок війни, бо мають у тих державах свого союзника. У міжнароднім світі найбільше враження викликала резиґнація Совітів з Бесарабії, бо досі Совіти завжди підкреслювали, що вони мають право до цеї країни. Кажуть, що Совіти зробили це тому, щоби забезпечити собі західний фронт на випадок, якби прийшло на сході до війни з Японією.

ДАЛЬШІ ВІСТИ ПРО ЗАСУДЖЕНИХ НА СМЕРТЬ У КИЄВІ.

МОСКВА (Росія). — Сюди надійшли точніші відомости про вислід карної розправи, яку ведено верховним судом України проти 29 хабарників, себто ріжних совітських урядовців, які служили в міській управі Києва, або в зарядах ріжних фабрик в околиці Києва. Всіх їх суджено за державну зраду, бо фабрики та склепи є державною власністю. Всіх обвинувачених засуджено. Всім сконфісковано їхні маєтки. Шістьох засуджено на смерть через розстріл. Інших 14 обвинувачених, між якими були такі, що займали визначні уряди, засуджено на визначну кару від двох до 10 років, а останніх 9 засуджено на рік примусової тяжкої праці.

Закидувано їм хабарництво, спекуляцію валютою, тайну торговлю фабричними товарами і т. п. Розправа тревала 10 днів.

У ЛИТВІ ЗМІНА КАБІНЕТУ.

КАВНАС (Литва). — Виходить, що бувший премієр Авґустин Валдемарас старався зробити разом з офіцирами свого роду державний переворот. Революція не вдалась, бо президент Сметона відмовився пертрактувати з офіцирами, представниками Валдемараса. А офіцири не хотіли виступати проти президента держави.

Покищо відоме, що литовський кабінет зрезиґнував. Урядує сам президент Сметона без кабінету. Кажуть, що новий кабінет буде компромісовий і матиме заступників обидвох побиваючих себе політичних фракцій. В той спосіб „домашня революція" буде зліквідована мирним способом.

ҐІТЛЕР ЗІЙДЕТЬСЯ З МУСОЛІНІЄМ.

ЖЕНЕВА. — З певних жерел подають, що в найближчім часі відбудеться зустріч між двома диктаторами: Мусолінієм і Ґітлером. З Риму заперечують тим вістям. А з Берліна подають, що там підготовляють таке побачення Ґітлера з Мусолінієм. Виходить, що воно до того прийде, бо тепер настала в Европі така нова міжнародня ситуація, що мусить прийти до зближення між Німеччиною й Італією.

ДАЛІ БУДУТЬ РАДИТИ НАД РОЗЗБРОЄННЯМ.

ЖЕНЕВА. — Наради в справі світового роззброєння відложать аж до осени. З них нічого не виходить, що всі добре знають. Та, не зважаючи на те, бояться розійтися з тим, що конференція розбита. Всі теж певні, що без Німеччини нічого не вдасться вдіяти путнього, а Німеччину ледви чи вдасться притягнути до нарад.

ЖИДИ ОБУРЕНІ НА СУД У ПАЛЕСТИНІ.

ЄРУСАЛИМ. — Суд оголосив засуд смерти на визначного сіоніста Абрагама Ставського, котрого обвинувачено за вбивство д-ра Хаїма Арлосорова, робітничого жидівського провідника і члена Палестинської Жидівської Екзекутивної Аґентури. Вбивство було наслідком терть між двома сіоністичними фракціями. Сіоністи кажуть, що засуд був політичним, що засуджений є невинуватий, а засуджено його тому, що він виступав проти палестинської адміністрації й мандату Англії над Палестиною.

ЯК СОВІТИ СЕБЕ ПОТІШАЮТЬ.

МОСКВА. — „Правда" помістила велику статтю, в якій доказується цифрами, що Японія на випадок війни з Совітами, не видержить війни й фінансово й економічно більше як рік. А по році вибухне в ній революція.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗМІНИ В РОЗУМІННЮ АСЕКУРАЦІЇ.

Статистика виказує, що коли йде про число тих, котрі забезпечуються в асекураційних компаніях, то воно зростає з кождим роком. Важка економічна кріза не то, що не пошкодила асекураційному бизнесови, а навпаки, допомогла його розростови. Люди переконалися наглядно, що вони підчас кризи завелися на ріжних підприємствах, шерах і компаніях, на банках, морґеджах чи на реальностях, але на асекураціях не втратили нічого.

І от з того почали люди витягати консеквенції. Перше думали вони про асекурацію головно на випадок смерти. А тепер почали брати її з іншого боку. І це довело до того, що асекураційні компанії виплатили в останніх роках далеко більші суми для живучих власників асекураційних поліс, ніж родинам тих, що померли. Сталося це тому, що люди зачали вважати асекурацію найліпшою і найпевнішою фінансовою інвестицією. Вони переконалися на власні очі, що асекурація це є найкраща й найпевніша поміч в крайній потребі. Це така поміч, яка ніколи людини не заведе, яка поможе їй у часі безробіття чи якогось нещасливого випадку, або забезпечить її на старість. Звідси такий великий зріст асекураційного бизнесу, головно асекурації на життя.

З того заключають, що будучий Американець буде в життю краще забезпеченим на випадок такої депресії, яку тепер переживаємо. А це значить, що він не буде дуже великим спекулянтом, а зате буде краще забезпечений на випадок економічних заверух. А разом з тим він буде спокійнішою і щасливішою людиною.

Підносимо те, що можна теж вичитати в „Індостріел Нюз Рівю", тому, бо наш нарід це замало розуміє і відчуває вагу обезпечення. А коли йде про У. Н. Союз, то ще замало маємо в рядах нашої організації таких, котрі розумілиб як слід цю останню реформу, яку ми взялися переводити, намагаючись переконати наших членів, щоби вони перемінювали старий рід обезпечення на новий. І нас поставила депресія перед те питання, що треба нашим членам доконче дати можність дістати вразі потреби ще за життя певні фінансові полекші чи звороти. Треба дати таке обезпечення, яке булоб інвестицією, з котрої можна би користати вповні й за життя. І ми свого досягнули. Дали можність нашим членам мати модерне обезпечення. Тому було би злочином, поповненим членом над самим собою, якби він не скористав тепер з доброї нагоди і не перемінив свого старого обезпечення на таке, яке одиноке приймається сьогодні в цілім світі.

ЗДОГАДИ ПРО НІМЕЦЬКО-ПОЛЬСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

I.

Світ вернувся на стару стежку — тайних договорів. Після світової війни перші російські большевики піднесли крик проти тайної дипльоматії. Совітська влада опублікувала 1917—1918 р. всі тайні договори царської Росії з державами Антанти і присягалася устами Троцьких і Чічеринів, що комуністичний уряд не буде вести тайної дипльоматії.

Упередження проти тайної дипльоматії в цілім світі було таке велике, що держави — члени Союза Націй у Женеві давали свої міжнародні договори записувати в протоколи цеї установи, піддаючи так свою політику контролі інших держав.

Але тісамі російські комуністи, що так виступали проти тайних імперіялістичних договорів, саміж започткували тайну дипльоматію. Від року 1922-го, від моменту підписання німецько-російського союзного договору в Рапальо, почалася доба таємних переговорів, умов та інтриґ Росії й Німеччини проти Версайського мирового трактату. Хоч Німеччина від 1925 року належала до Союза Націй, всеж вона мала тайне порозуміння й договори з большевицькою Росією, що стояла поза Союзом Націй. Фактично Европа й після утворення Союза Націй зістала поділена на ворожі ґрупи. В основі цього поділу лежить давнє суперництво між Німеччиною й Францією.

Зміна режиму в Німеччині переставила фіґури на політичній шахівниці в Европі. Демократична Німеччина провадила узброєння **тайним** способом. Німеччина фашистівська **відкрито** порушує мирові договори щодо обмеження німецької військової цілі. Раніше Франція могла надіятися на своїх союзників. Але тепер настала велика зміна. Францію зрадила Польща. Пілсудський способом тайної дипльоматії поставив давню покровительку й добродійку Польщі — Францію перед доконаним фактом: Польща склала договір про ненапад і приязнь із Німеччиною.

Ще ніхто не знає напевно змісту того договору між Польщею та Німеччиною. Найбільше по три особи з боку обох держав знають таємниці польсько-німецького порозуміння. Світова преса повна здогадів про мету цього договору. Найближчою до правди мені здається одна версія, яку хочу подати під увагу читачам „Свободи".

Відомо, що німецька націонал-соціялістична партія як головну точку своєї програми закордонної політики ставила вимогу прилучення так званого Данціґського коридору до Німеччини. Спільна границя між Німеччиною й самостійною Україною, проведена по території розділеної Польщі— таке гасло кинув співробітник Гітлера Альфред Розенберг ще р. 1927. І в останньому сьогорічньому виданню своєї книжки „Містика ХХ-го століття" — А. Розенберг не змінив погляду на відносини Німеччини до Польщі.

„Поляки й Чехи мусять бути відсунені на схід. Тільки цим способом буде дана можливість віддиху для німецького народу, стисненого на вузенькому просторі".

Якіж причини примусили німецьких націоналістів відмовитися від своєї програми? Чому це Гітлер пішов на згоду з Польщею, „дідичною неприятелькою" Німеччини?

Перша причина: німецький уряд хоче відлучити від Франції її найсильнішу союзницю — Польщу. Для того Німеччина ґарантує незайманість кордонів Польщі на 10 років, аж до року 1944. Друга причина — спокусливі пропозиції Німеччини від польського уряду. Суть тих пропозицій: нащо ми — Поляки й Німці — маємо сваритися між собою за якийсь там вузенький коридор? Погляньмо на схід, бо там після упадку большевицької диктатури на нас чекає велика й багата спадщина. За всі свої втрати після світової війни Німеччина дістане нагороду там, на території від Балтійського моря і до Тихого океану. Але як може Німеччина дійти до тої „спадщини"? Тільки через Польщу. Отже — в інтересі Німеччини й Польщі мир і взаїмна згода.

Чи польсько-німецький договір містить у собі також точки щодо України? Тут не може бути ніякого сумніву. Давній плян деяких німецьких політиків — дати Польщі „коридор" через Україну до Одеси над Чорним морем, замісць Данціґу — цей плян, в разі подій на Сході, може здійснитися. І не тільки може бути мова про „коридор" через живе тіло українського народу. Не забуваймо, що сучасна Польща жне мріями про відновлення польської держави в границях перед 1772 роком! А в тій Польщі була майже ціла Правобережна Україна! Всі ми памятаємо, як Пілсудський примусив деяких наддніпрянських політиків на чолі з Петлюрою підписати договір у квітні 1920-го року. В тому договорі читаємо слова про границі 1772 року, які Польща „ласкаво" відступала для самостійної України від ріки Збруча й Гориня далі на схід. А це діялося р. 1920-го, коли Польща була слаба мілітарно і коли Велика Україна ще мала що їсти і не була така знесилена, як у пізніших роках.

(Кінець буде).

О. Сновида.

ОБМОСКОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Знов один подорожній з України, якому по довгих митарствах удалося висмикнутись із червоного раю. Цим разом це жінка, по мужу вже чужинка, отже яка про поворот не думає і може все оповідати.

Пані ця, Українка, знає Київ і Харків і село наше на Великій Україні. Тому спеціяльно цікаво було їй побіжно, від потягу до потягу, розпитувати.

З її слів виходить, що цілком явна ціль, яку поставив собі пануючий тепер на Україні російський режим, є: змосковщення нашого краю. І то не примітивними способами, накиненням російської мови, шкільництва і т. і. Цим усім (без успіху) займався довший час царат. Большевикиж придумали щось „ліпшого"...

Отже насамперед — спустошення країни. На заході багато людей іронічно усміхаються („українські перебільшення!"), коли з наших уст почують, що голод на Україні це не стихійне нещастя, ані навіть не наслідок ідіотичного політичного ладу, а свідомий намір большевизму, щоби винищити фізично „окраїнне" населення, зломити фізично насамперед, а потім морально, щоби позбутися раз на все клопоту від „сепаратистів".

Але, на жаль, так у дійсности є. Доказом того є, **як большевики використовують наслідки голоду на Україні.** Отже, як оповідає (назвім її пані Ікс), першим заходом большевицької влади, коли внаслідок голодової смерти або насильного заслання якогось цілого села на Соловки чи в Сибір село спустошіло, зістало без людности, то большевики спроваджують в таке село Москалів, ніколи Українців. Те що царат, або краще навіть не царат, а поміщики за царату, робили спорадично, переселяючи кріпаків з Московщини на полудневo-українські степи, те роблять большевики систематично.

І не тільки це. Навіть у колхози (колективні господарства на селі) стараються на Україні „вкраплювати" Москалів як головне начальство. Отже багато вже є на Україні колхозів, де верхівка не українська, а московська, яка порядкує, при активній допомозі влади, як хоче...

Для систематизації всіх заходів нової русифікаційної політики перенесено й столицю України з Харкова до Києва. Що це значить: перенесено столицю? Це значить стільки, що цілий галапасний бюрократичний, чиновницький большевицько-чужинний апарат компартії, як ті круки, хлинули тепер з Харкова на нещасний Київ. Хто знає, яким способом, напр. у Галичині, через урядництво наші міста прибирають не наш вигляд, той зрозуміє, що несе з собою оте московське перенесення столиці України до Києва. Це значить, що тисячі розбухлого совітського апарату чиновницького заллють Київ. Вже тепер для тої цілі Київ „розгружують", себто викидають з нього цілу низку бодай по мові українських установ культурно-просвітних, щоби звільнити місце й будинки для тої бюрократичної московсько-жидівської галайстри з Харкова. Як оповідає пані Ікс, в околицях Києва наспіх будують деревляні бараки, куди одним декретом якогось „народнього" комісаря переселять тисячі горожан Києва, щоби в камінних будинках знайти приміщення для бюр, трестів і комісаріятів. Уже тепер у Києві менше чутно українську мову. Поперше, через отой наплив чужинців. Подруге, через те, що в столиці „незалежної української совітської републики" **Українці бояться говорити по українськи,** щоб уникнути неприємностей від всесильних нових панів...

Разом з ліквідацією „скрипниківщини" і засланням цілої низки Галичан, що роками служили комуністичній владі, наступив і гостріший курс у совітськім шкільництві на Україні. Дійшло до того, що навіть Шевченка цензурують, викроюючи цілі сторінки, де йде мова про „Москалів поганих" та про Жидів.

Загальне враження? Загальне враження, що під оглядом фізичним — гірше. Під моральним — ліпше. Бо кінчиться бодай та облуда, коли то большевики вдавали з себе приятелів Українців. Тепер всім ясно стало, до чого прямує большевицька Москва. До нашої екстермінації. Це проба для нації, але проба, коли гра йде отверто, і коли нема місця обдуренню ні перекінчицтву.

СОВІТСЬКА „ПІСНЯ" НА УКРАЇНІ.

Нема — кажуть харківські „Вісті" — на совітській Україні пісні. Національних та історичних пісень ніяково співати, московські „яблочка" вже надоїли, а „казьонні поети" замало продукують, а те що продукують, то ні в кут ні в двері з ним; вірити не хочеться, що таку „поезію" друкують. Ось напр. „поезія" М. Скуби „На майдані":

„Ну, і веснаж,
Ну, і весна
Просто —
Чорт її маму зна!"

Чи діждалася колинебудь весна ліпшої „пісні"? На цьому не кінець:

„Ну, і дівчинаж,
Ну, і красна!
Просто —
Чорт її маму зна!"

Чи наживсяб хто з українських „буржуазних" молодиків такі ідіотизми друкувати?

Справді „чорт їх зна", до чого ще докотяться малоросійські „поети" в московській дурійці.

FAMINE IN UKRAINE

MEMORANDUM
OF THE UNITED UKRAINIAN ORGANIZATIONS
OF THE UNITED STATES.

(2)

Taking both letters from their official sources as a measure of the truthfulness of Soviet statements concerning the Ukrainian nation and its movement for independence, we wish to call the reader's attention to the statement made in Skvirsky's letter concerning the Ukrainian newspaper "Dilo" of Lviw (Lemberg), capital of Western Ukraine.

The letter avers that "Dilo" is not a Ukrainian publication, but only "an organ issued by the emigre group in Poland by former feudal landlords of Ukraine." And to add weight to this statement the letter even states that Lviw is not within the boundaries of the Ukrainian nation.

Both statements are not only deliberately untruthful, but ridiculous as well.

For, to take the second assertion first. When, in March 1922, the Soviet Government concluded the Riga treaty with Poland by means of which the greater portion of Western Ukraine, known also as Eastern Galicia, was alloted to Poland, the Soviet Government was a most active defender of the Ukrainian province, on the ground that it belonged to Ukraine. When, therefore, Mr. Skvirsky asserts that Lviw is not in Ukraine he is deliberately prevaricating, and his statement has as much weight as if he had said that Kiev is not in Ukraine.

Now, coming to the matter of the Ukrainian newspaper, "Dilo." This Ukrainian daily has been in existence for the past 55 years, and was founded by a group of Ukrainian patriots at the time when the word "Bolsheviki" was not even known. "Dilo" is the leading Ukrainian democratic newspaper in Western Ukraine, and at no time has it been supported or subsidized by any group of "feudal landlords." As a matter of fact the "Dilo" has continually waged an unremitting battle against these so-called "feudal landlords."

We herewith solemnly declare, that if "Dilo" is not a Ukrainian newspaper then there is no Ukrainian nation, no Ukrainian race nor movement for independence at all.

A transient remark only, before passing further, on the assertion made in Mr. Skvirsky's letter that there are more Ukrainian children in the Soviet schools now than there ever were in the Tsarist days.

Although glorying in the number of Ukrainian school children in the Soviet schools, Mr. Skvirsky neglects to explain what type of education these children receive.

It is a well known fact that education in Soviet Russia has been devoted chiefly to the Communist credo. This has been enunciated by leading Soviet officials. For example, Commissar of Education Shumsky was quoted in an article entitled "Education in Ukraine" which appeared in the February 7, 1925, issue of the "School and Society," as saying "that politics must be the cornerstone in the upbringing of children." It is needless to point out that the word "politics" refers to Communistic propaganda which the Soviet authorities seek to instill in the innocent minds of school children in Soviet Ukraine.

To what lengths this system of teaching in Soviet Ukraine has led, is clearly demonstrated in a recent dispatch of Harold Denny, Moscow correspondent of the N. Y. Times (April 3, 1934 issue), which says:

"A student of Ukraine wrote, complaining of the shocking ignorance of ordinary subjects among his university colleagues. He told of cases where students in technical courses did not know where the river Nile and Mississippi flowed and half believed Sahara was the capital of Australia.

"Komsomol Pravda, organ of Communist Youth, in an editorial ...said that hundreds of such letters had been written."

And finally, in regards to Mr. Skvirsky's statement that the Ukrainian language is used in the schools as well as Russian, and in literature and the theatre—leading one to suppose that the Soviets are fostering Ukrainian culture.

Allow us to quote an excerpt from the London "Saturday Review" (Jan. 18, 1930) which contained an article entitled "The Persecution of Ukrainian Culture," dealing with the trial of a few Ukrainian intellectual leaders, on charges of high treason. The article brings out that—

"The real reason for bringing a charge against Jefremov, Czechiwsky and the others is the desire to destroy the Ukrainian intelligentsia by getting rid of its cnief representatives."

"The Soviet policy in Ukraine, carried on since 1923 and called Ukrainiazation, aimed at obtaining a hold on the national culture of Ukraine and changing it into a culture of the working classes dependent on Moscow. After five years this policy failed entirely. The Ukrainian intelligentsia themselves made use of Ukrainiazation in all branches of life for its own purposes, deepening the Ukrainian national culture and winning the ideological fight with the Communists by their strong resistance. Realizing its failure, Bolshevism has taken to its alternative weapons—terrorism and provocation. By these means it seeks to kill the creative efforts of Ukrainian culture."

Today the Soviets openly and avowedly seek to destroy the last vestiges of Ukrainian culture in Soviet Ukraine.

Now let us proceed to the question of the famine in Ukraine.

First of all we are faced with the natural query,—Is there any sane and reasonable man in the entire world who would dare flout in the face of the Soviet Government groundless, false accusations of the deliberate starving of a whole race? Obviously, the answer is no!

I

It was most natural that when the Ukrainian people living outside the Soviet boundaries received authenticated reports of the shocking conditions prevailing in Ukraine under the Soviets wherein millions of the population of that unfortunate country had died a horrible death from actual starvation—it was most natural for them to take steps to aid their famine-stricken kinsman, and to take active steps to present these terrible conditions before the eyes of the world.

One of the first of such steps was taken by the Ukrainians of Western Ukraine under Poland.

Alarmed by the letters from their relatives across the border in Soviet Ukraine, by well-authenticated dispatches of foreign correspondents, descriptions by actual eye-witnesses, and from reports drawn from official Soviet sources and statistics (notwithstanding their greatly minimizing character) the Ukrainians of Western Ukraine, through their representatives in the various central national societies, formed on July 14, 1933, in the city of Lwiw, capital of Western Ukraine, a Civic Relief Committee For Starving Soviet Ukraine. Similar bodies were set up in other provinces of Western Ukraine which are under Roumania and Czechoslovakia, as well as among the Ukrainian emigrants in France, Germany, America, and Canada. Appeals for cooperation and aid were drawn and sent to the Ukrainians throughout the entire world, including a rough half-milion or so of them in the Far East.

On July 24, 1933, the Ukrainian Greek Catholic Bishops of Western Ukraine issued an Appeal on behalf of the starving population of Soviet Ukraine, excerpts of which read as follows:

"Ukraine is in the clutches of death. Her population is dying of starvation. Built upon injustice, fraud, godlessness and unrighteousness, the present regime has brought this formerly rich country to complete ruin...

"In the face of these crimes, human nature revolts. Unable to give your dying brethren any help, we appeal to all of you to do all you can...

"Before the whole world we raise a mighty protest against the persecution of the little ones, the poor, the weak and innocent.

"The blood of workmen who, starving, toiled the rich black soil of Ukraine, cries for revenge to heaven and the voice of the hungry reapers reaches our Almighty God."

A spontaneous mass movement of Ukrainians throughout the entire world sprang up as news piled upon news of the raging famine in Ukraine. Meetings protesting against the Soviet Government's policy, which directly led to the famine, began to be held in practically every Ukrainian community where such meetings could be held. These protest meetings increased in number and intensity when it became apparent that the famine was a deliberate Soviet measure designed to act as a punitive action against the Ukrainian population for its failure to support the Soviet policies, and also as an act designed to quell once and in for all the ever-rising Ukrainian aspirations and strivings for liberty.

In several of the larger American cities such as Boston, New York, Chicago, Detroit, Cleveland, Syracuse, Ambridge, American citizens of Ukrainian descent staged great mass demonstrations against the Soviet misrule in Ukraine. A number of leading Ukrainian national organizations dispatched memorandums to the United States Government at Washington, D. C.

The Ukrainians of Canada, numbering over a half a million, also took an active part in the world wide Ukrainian protest against the Soviet misrule in Ukraine.

(To be continued)

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться у вівторок, 12 червня, в годині 7:30 ввечір, в галі під ч. 72 Моріс вул. Кождий член обовязаний прибути на збори, бо маємо багато важних справ до полагодження. Пригадується тим членам, котрі до цеї пори ще не виміняли своїх старих грамот на нові роди обезпечення, щоби це зробили якнайскорше для свого власного добра. Довгуючі члени нехай вирівнають свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — В. Кушнір, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться 12-го червня, в годині 7-ій ввечір. На тім мітінгу будуть важні справи до полагодження, тож кождий член має явитись на тім мітінгу. Хто ще не змінив своєї грамоти на нову, то прошу принести стару грамоту і змінити. Є багато таких членів, що не мають своїх дітей в У. Н. Союзі, то прошу вписати їх, бож Союз такий дорогий для членів, а чому не дорогий для їх дітей. Нових членів приймається без вступного. — Мих. Антонів, секр.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

НАРІД І ПРОВІДНИКИ.

Підчас страйку в Толідо арештовано кількох радикальних юнійних агітаторів, котрі ходили під фабрикою з таблицями, на яких були вписані заклики до масового пікетування. Їх арештовано, суджено, признано винуватими й покарано. Одначе судія завісив присуд та пустив їх на волю. З судової салі вони пішли просто назад на пікети з якою сотнею страйкарів. Почалися масові арештування. На новій розправі підприємці пробували розділити провідників від решти пікет. Коли судія хотів визначити окремо кару на провідників, інші обвинувачені встали й заявили хором: „Юр онор! Як ці люди винуваті, то й ми теж винуваті!“

При читанню про цю подію можуть нам пригадатися подібні ситуації з історії козацьких і селянських повстань проти шляхти під історичною Польщею. Тільки що в подібних ситуаціях козацькі й селянські маси часто раді були видавати своїх провідників побідній шляхті, якщо тільки в цей спосіб можна було добути безкарність для себе.

Порівнюючи ці два способи поведення в такій самій ситуації, можемо себе спитати: котрий спосіб поступовання дає більші вигляди на успіх?

НЕ ВІЛЬНО ОГОЛОШУВАТИ ЛЬОТЕРІЇ?

Скільки разів в Америці хтось збирається влаштувати льотерію, хочби на найбільше гуманітарну ціль, він усе стрічається з законною забороною. Багато наших читачів, примір, подавали до газети оголошення про розграшки, і за кождим разом стрінулися з відмовою газети, помістити таке оголошення, бо реклама льотерії заборонена законом.

Та в той самий час, коли не вільно подавати оголошень про льотерію, газети друкують тепер довжезні вістки про великі виграні з ірляндської переговної льотерії. Щось 15 мільонів долярів зібрано від Американців при помочі цеї льотерії. На слідуючий раз мабуть, відповідно до цього газетного писання, в Америці зберуть не 15, а 50 мільонів.

Бо новинка теж може мати заохоту до купна, ще кращу, як чисте оголошення.

ЩЕ ПИТАННЯ ЦІКАВОСТИ ГАЗЕТИ.

Чому газети подали спис усіх осіб, котрі виграли на айриській переговній льотереї? Певно не з якої іншої причини, як тільки тому, бо переконані, що це поможе бизнесови газети. Люди цікавляться льотерією й будуть купувати газету, котра про це пише.

Це немовби ставить зеркало перед тими, котрі люблять говорити, що газета має писати науку. Яка наука людям з вісток про льотерію? І чи корисно їм знати цю науку? Чи корисно дітям чути читання таких вісток і дискусію старших про неї?

У цьому звязку можемо теж сказати дещо за ще одну дуже почитну частину пересічної американської газети. Як Американці тільки схоплять свою газету рано, він негайно отвирає її на „спортинг пейдж“, щоби поглянути, чи Бейб Рут знову зробив ще один „гомер“ вчора пополудні. Який з цього пожиток? А як є, то для кого? Для читача? Для газети? Для грача?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

З ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

МАГАНОЙ СІТИ, ПА.

Дня 28 квітня відбулися збори злучених Товариств і Сестрицтв У. Н. Союза в українській церковний галі, на які явилися Союзовці з ближчих і дальших місцевостей, щоби порадитися в справі 40-літнього ювілею У. Н. Союза.

Гром. Микола Максимчук з 98 відділу пояснив ціль ювилею і вказав старшим на їхній обовязок віддати пошану тій великій праці У. Н. Союза, в якій і вони брали участь. Говорив теж і про потребу скріплення акції в ціли приєднання нових членів до Союза. Гром. Іван Годованець з 305 відділу виказував заслуги У. Н. Союза й ті добродійства, якими він наділив українських робітників в Америці. Підкреслив, що цілій околиці треба обеднано святкувати величаво 40-літний ювилей У. Н. Союза, але не лишень концертом і забавою, але теж придбанням нових членів до Союза.

Рішено, що ювилей відбудеться дня 4 липня в Шенандоа, Па. Вже пороблено всі потрібні приготування. Наступні наради в тій справі відбудуться в неділю, дня 17 червня, в год. 8 вечером, в українській церковній галі в Мейгнил, Па. Вибраний Ювилейний Комітет просить урядників зі союзових відділів і членів з місцевостей Маганой Сіти, Сентралія, Шенандоа, Маганой Плейн, Фреквил, Сейнт Клер і Майнерсвил, щоби прибули на ті наради, на яких будуть обговорені справи більшої ваги, а звязані з відсвяткуванням 40-літнього ювилею У. Н. Союза.

Микола Максимчук, голова; **Дмитро Гайдамака**, касієр; **Василь Загібайло**, секретар.

———o———

ДІТРОЙТ, МІШ.

Свято сорок-літнього ювилею У. Н. Союза.

В середу, 30 травня, злучені відділи Дітройту, а іменно Тов. Українського Народнього Союза, відділ 292; Тов. Запорозька Січ і Братство св. Николая уладили велике свято в честь сорокліття існування найстаршої, найбільшої і найсильнішої української інституції на американській землі, батька українських організацій — Українського Народного Союза.

На чолі комітету, який складався з урядників усіх трох відділів, стояли п.п. Петро Кізел, Михалюк і А. Грошко. Треба признати, що комітет не завів місцевих членів У. Н. С. й гостей у їхніх сподіваннях щодо величавости свята.

Свято попередила богослужба і панахида за померших членів У. Н. Союза, відправлена в місцевій українській гр.-кат. церкві.

Властиве свято розпочалося в Українській Галі при Клиперт і Едвардс вул. прегарним концертом, на який зложилися продукції народних пісень і соля, випроваджені великим і добірним хором і його солістами під управою дяко-учителя п. О. Штика. Не можна тут поминути деклямацій, виголошених дорогенькими союзовими діточками: Оленою Кізел, Розалією Лавринець, Катрусею Масляк, Франком Кльоп і Софійкою Братусь. Деякі їх деклямації були присвячені спеціяльно ювилееви У. Н. Союза.

Після концерту слідував багатий бенкет зі смачними перекусками і добрими напитками, за що знову належиться признання комітетовим і паням господиням.

В бенкеті взяли участь більш як 300 членів У. Н. Союза й гостей. Предсідником бенкету був один з найстарших і заслужених місцевих членів і урядників У. Н. Союза, п. Петро Пощивак.

Він покликав на першого бесідника довголітнього й заслуженого секретаря 292 відділу, п. Петра Кізла, який подитав присутних членів і гостей, а опісля вказуючи на важність обезпечення у своїй рідній організації, пригадав присутним, що батько Союз має в програмі ювилейної кампанії зорганізування пять тисяч нових членів, з чого Дітройт повинен дати принаймеше **одну тисячу**.

Д-р А. Т. Кібзей, член У. Н. Союза, підніс, що одною з найважніших в громадському життю Українців Дітройту справою є будова „Союзового Дому“, як теж злука місцевих відділів в один великий.

В напрямі вирішення цих двох важних завдань місцевих Союзовців д-р Кібзей працює разом з іншими Союзовцями вже від кількох літ.

І треба признати, що в дійсности тільки будова „Союзового Дому“ може бути в Дітройті єдиним розвязанням проблеми щодо відповідного приміщення для членів У. Н. Союза, при якім рівночасно зосереджувалосяб наше громадське національне життя, при чім зорганізованоб дійсну народню школу, театр, хор, переведено би організацію тут народженої української молоді і побудованоб інші частини нашого культурного життя. Були в нас спроби будувати Народній Дім, то знову клюбові доми, та всі вони розвіялися з вітром, бо не мали за собою позитивного й постійного фінансового оперття, або не можна було погодити зі собою ріжні розполітиковані на всі лади групи.

Союзовців зате, яких начисляється в нас біля пятьсот, це одинокий постійно і солідно зорганізований елемент, який має перед собою постійні і трівкі фінансові обовязки: забезпечення свого і своїх родин життя, а за собою має найбільшу українську організацію: Український Народний Союз з три і пів міліонами долярів капіталу.

Тому тільки члени У. Н. Союза можуть бути певною й трівкою гарантією, що приміщення таке можна побудувати.

Член У. Н. Союза, адвокат Іван Панчук, говорив на тему посилення організування молодих членів. Вказав також на потребу обзнакомлювання молодих членів У. Н. С. з адміністрацією по відділах, бо вже відтепер ми повинні звільна передавати наші відділи, де є поважне число в Америці роджених членів, в руки молодих, які можливо краще і справніще поведуть справу організації.

Не можна закривати, що відділи У. Н. Союза до тепер минали мовчки факт, що місцеві вищі школи дають нам рік-річно чи не більше, як двіста молодих українських хлопців і дівчат з укінченою середньою вищою освітою, з яких дуже малий процент вступає в члени або є членами У. Н. Союза.

Організуванням цеї української молоді найкраще занялисяб молоді члени У. Н. Союза, які є ближчими до тамтих і духом і розумінням і освітою.

З гостей, нечленів У. Н. Союза, промовляв д-р Льонгин Цегельський, який в короткій промові зясував історію У. Н. Союза, а особливо його початки.

З присутних гостей зложили ще привіт У. Н. Союзови пані Михайлина Говикевичева, голова Укр. Жін. Ремісничої Бурси у Львові, а також багато інших гостей.

Змісту тих ріжних привітів і промов не подаю з цеї причини, що не є бажаними для нашої громади рецензії й реклями одиниць, але річі позитивної ваги й тому я занотував промови, в яких висловлено думки, що є на часі і є корисні не тільки для місцевих Союзовців і нашого загального громадського життя, але й для нашої славної організації — Українського Народного Союза.

М. Шустакевич.

М. М.

ВЖЕ ЧАС...

Здається, що отсе вже найвищий час, щоби сліпі прозріли, глухі почули, німі заговорили, ліниві встали тай взялися до праці, а раби щоб скинули рабське тавро тай уже раз почали працювати для свого тай своїх дітей добра. Вже час! Колиб отсі всі нещасні були опамяталися вже давніше, то сьогодня не стогнали би в ярмі, не знущалисяб над ними червоні кати, не виголоджувалиб їх на їхній рідній, багатій землі. Не так гірко жилося би їм сьогодня і не гинулиб вони з рук катів для „добра та поширення їхнього інтернаціоналу й комуни“.

Сліпі не бачили, як кати кували на них кайдани. Глухі не чули великих, святих слів щирих синів неньки України. Німі не всилі були заговорити, щоби катам правду сказати, щоби вони дізналися, що сини колишніх козаків не будуть терпіти дальше нічиєї неволі. Ліниві та раби не всилі були встати як один муж против ворогів, побороти їх тай самі збудувати собі рідну хату. Раби не хотіли і не вміли працювати для себе, а вислугувалися своїм катам. А кат, знайте, катом. Зробив раб йому роботу, услугу, сповнив свою задачу й не потрібний він дальше йому, то смерть рабови. І мов мухи вбивають кати рабів, підніжків.

Голод на Україні, на найбогатшій землі, голод дітям то їж Україні! Отсе вам, раби, заплата від інтернаціоналу, від пролетаріяту за ваші труди! І тепер прозріли вже сліпі, почули глухі, зрозуміли бідні духом, куди йде ворог? І чи вже тепер встануть ліниві раби та візьмуться до праці над собою, щоб скинути з себе поганє ярмо третього інтернаціоналу, червоне московсько - жидівське ярмо? Вже час!...

З МУЗИКИ.

ЗАКІНЧЕННЯ ПЕРШОГО СЕЗОНУ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКІ МУЗИКИ.

В середу, дня 30 травня, відбувся в Studio Club of New York City, 210 E. 77 St., третій з черги концерт „Приятелів Української Музики“. Тим концертом закінчено перший концертовий сезон цього новозаснованого Товариства. То закінчено принаймні з моральним успіхом, коли зважити, що це є свого роду новість, яка змогла без особлившої реклями вже тепер зацікавити собою поважний гурт українського громадянства й Американців.

Програма третього концерту була така:

Відограно на скрипці й пяні сонату Бориса Кудрика (Sonata A minor), нагороджену у свою час на конкурсі Обеднання Українських Організацій в Америці. Скрипка: п. Роман Придаткевич, головний організатор тов. „Приятелів Української Музики“, а на пяні п. Меріон Енгл. Композитор, д-р Борис Кудрик, є гімназійним учителем у Львові. Є він учеником Евзевія Мандичевського, великого світила на музичнім полі. Кудрик дуже консерватиний. Бажав би наслідувати клясиків, але це не йде бо він є типовим романтиком чого доказом є друга повільна частина сонати. Твір цей написаний свіжо й є одним з кращих творів, які вийшли в останніх часах з рук українських композиторів.

Панна Е. Дичко з „Юкрейніен Сивік Сентер“ мала короткий реферат про „Думи“, виголошений англійською мовою. Треба подивляти, як молода прелегентка могла собі дати раду з великим матеріялом і в короткім часі змогла передати дещо з тої, такої багатої й інтересної ділянки народньої творчости.

У звязку з тим відограно на пяні на чотири руки суїту „Козак Голота“, скомпоновану П. Козицьким. Виконавцями були п. Меріон Енгл і п. Джан Аблстренд. Це є музика із драматичного твору для дітей Лопатинського. Замісць Татарина треба було поставити козака, панського прислужника, щоби подію пристосувати до совітської ідеольоґії. Це дуже талановитий твір, який повинен бути спопуляризований у світі. Суїта була скомпонована на оркестру і було би добре, якби можна дістати орхестрову партитуру. Але це важко. Бо навіть не знати, куди і до кого вдатися в тій справі. Москва зліквідувала товариство „Українських Пролетарських Композиторів“ і не знати, що діється з Козицьким, одним з діяльніших і плодовитих членів цього товариства.

„The Lapwing“ (Чайка), яку приписують гетьмані Мазепі, а яку аранжував і відограв п. Придаткевич, вже відома з давніших виступів.

До українських композиторів, яких Москва „зліквідувала“, належить теж Л. Ревуцький. Віддано його весняну, затитуловану в програмі „The Tree Ghost“. Річ це дуже ефектовна й цікава. Співучу частину в обидвох останніх творах виконала п. Анна Максимців, сопраністка, учениця оперової співачки п. М. Гребенецької, котра посідає прекрасний голосовий матеріял. На пяні грала п. М. Енгль.

„Andante Sostenuto“ композитора Михайла Гайворонського є повільною частиною з відомої сонатини. Твір цей віддає тонкість і благородність, що є вкінці головною основою цілої творчости Гайворонського.

„Turkish Erotic Dance“ це композиція Павла Печеніги, відомого краще під імям Павла Углицького. В турецькім танку використав композитор турецькі еротичні мотиви. Він добре з ними ознакомлений, бо диригував у своїм часі оперою в Константинополі й пізнав там ближче край і його музику. Твір цей вказує на неабияку композиторську техніку. Не диво, цеж ученик Глазунова!

„Variations“ М. Коляди, це один з найцікавіших творів, які були на програмі. Коляда типічний модернист. Дисонансів у нього повно. Здається часами, що скрипак і пяніст не грають з тих самих нот. Але є в творі сила, є гумор. Це здорова музика, а не твір невраcтеників. Большевики кажуть, що добре, що зліквідовано товариство „Українських Пролетарських Композиторів“, бо знайшовся Коляда. Тільки не знати, як довго й він попасатиме!

До композицій на скрипку й пяно, відданих п. Придаткевичом і п. Меріон Енгль, треба ще додати композиції п. Придаткевича, основані на народніх мотивах, які були відограні теж того вечора, а які вже знайшли нераз оцінку в газетах. Треба хіба тільки ствердити, що п. Придаткевичеви удається добувати зі свого інструменту дуже сильні ефекти, а це мабуть тому, що він скрипак і композитор в одній особі.

Коли зважити, що день був горячий, а крім того свято (Меморіел Дей), то публики було не так мало. Настрій був гарний.

Побажатиб, щоб у наступному сезоні оті концерти стягали більше нашої публики. І добре булоб, коли би п. Придаткевич притягнув до улаштування програм інших наших музиків чи композиторів, а тоді і йому буде лекше укладати цікавий й ріжнородні програми, що є у наших відносинах річю надзвичайно важкою.

— Знаєте, Коробчак має незвичайне щастя в картах!
— Що ви кажете?
— Так. Ще ні разу не зловили його.

ВІДОЗВА.

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН ПОМОХОВА ВЕЛИКОГО, ПОВІТ ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Вже три рази давали ми представлення і балі на допомогу будови Народнього Дому в Помохові Великім. Нас пятьох в комітеті, без жадної помочі від інших односельчан, зібрали близько $300, з того $150 вислано до краю, а решта грошей покищо тут. Працюємо дальше, щоб помогти нашим братям побудувати святиню.

До похрущених запроданців ходили ми, кланялися тай просили — „прийдіть та хоч подивіться на своїх земляків!“ А вони пробували припинити нашу роботу. Та даремно! Не вийшло по вашому. Загал вірить, що те болото висхне, і ви мусите умитись. Ви забули за своїх земляків, але вони вас знають!

Вріднім вашім селі не мають за що купити соли і нафти, та всетаки стягаються з останнього на будову дому. В коршмі представлення дають, в „Дувида“. За вибиті вікна пічас представлення з боку хрунівсько-ляцької сторони ваші земляки мусять платити. Не забувайте: яйце 3 сотики, сіль 36 сотиків. На фільварку за цілий тиждень (14—16 годин) роботи платять 50 до 60 сотиків. Хліб більше коштує, чоб на день вижити.

Тому схаменіться, ви, що не хочете чути про своє рідне село. Поможіть нам і вашим рідним братям в рідній селі.

Жертви прошу висилати на слідуючу адресу:

M. Wujek,
286 — 17th St., Brooklyn, N. Y.
А. Крохмальний.

У школі.

— Скільки ребер має чоловік, скаже нам Анурченківна!
— Я не знаю, прошу пана професора.
— То порахуй їх на собі.
— Гі, гі, я боюся.
— Чому?
— Бо маю страшні лоскоти.

ВІДОЗВА

ДО ОДНОСЕЛЬЧАН ЗІ СЕЛА ЛОДИНА, ПОВІТ СЯНІК.

Дорогі Братя і Сестри!

Вже наше село зрозуміло нещастя темноти. Довго ми стрясали з очей полуду! Але всеж таки прийшов весняний подув від наших свідомих східних братів та приніс нам горячі бажання направити довголітнє наше лихо.

Прочуняла зелена Лемківщина зі сну темноти тай ступила на шлях змагання за краще будуче до поступу, сонця до освіти-волі. Ми заложили у нас також читальню „Просвіти“.

Завдяки безперервній допомозі філії Товариства „Просвіта“ в Сяноці наші успіхи назагал дуже великі; село читає, молодь дає реферати, переведено плєбісцит за українську викладову мову в школі, введено освітній курс голосного читання кращих творів українських клясиків та нашої преси.

Можна би зробити багато більше, та тут уже є на перешкоді недостача власної домівки. Ми збираємо між собою жертви та бачимо, що цього не вистане. У нас працює поголовно молодь та леdви частина старших. Решта старших, головно давніших переконань, ставиться до освітньої роботи пасивно. Надія наша виключно в помочі еміґрації.

Взиваємо Вас, Дорогі Братя, стати побіч нас, рука в руку, та помогти крушити окови темноти на Зеленій Лемківщині. Поможіть нам збудувати заборольо-домівку читальні „Просвіта“, тоді успішніше зможемо відпирати лихо і матеріяльно і особисто. Вас просимо лише моральної і матеріяльної допомоги в цьому великому ділі.

Усі письма та жертви на будову читальняного дому в нашому селі просимо пересилати на руки скарбника Михайла Фика.

Виділ Читальні „Просвіта“.

———o———

Від Місцевого Комітету.

В Олифант, Па., зорганізовано комітет з односельчан Лодина, котрий буде старатися дати всяку поміч на будову читальні „Просвіти“ в селі Лодин, повіт Сянік.

Як також комітет з Олифанту просить односельчан зі села Лодина, де вони не переживали би, організувати подібні комітети.

Жертвуйте самі!

Збирайте добровільні жертви і покажіть, що ви щиро витаємо почату роботу наших братів, як будову читальні „Просвіта“.

Іван Стрилька,
секретар Комітету в Олифанті,
131 Willow Ave., Olyphant, Pa.

Притомність ума.

Жінка (що кермує автом): — Ах, Левку, Левку, не можу ніяк загальмувати авта.

Чоловік: Ну, то їдь принайменше на цю виставову шибу, де написано: „Все на догідні сплати“.

———o———

Пані з добродійного товариства відвідали вязницю. Одна питається сумного вязня:

— Певно будете щасливі, як скінчите кару.

— Не знаю, прошу пані. Я на досмертну вязницю засуджений.

———o———

Наречений відпровадив наречену перед хату. Перед хатою стоять іще обоє довгий час при брамі. Нараз сторож дому отвирає вікно:

— Гей, пане! Як вам хочеться так довго вистоювати на морозі, то стійте, одначе здійміть, до чорта, лікоть із ґудзика електричного дзвінка!

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоґи, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

які опрацював і видав

М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ

на мішаний хор.

1. Живи, Україно.
2. Невістонька, пісня з Полісся.
3. Вербож моя, пісня з Полісся.
4. Одкаль соненько сходило, пісня з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.

Повищих 5 пісень продаємо за $1.00.

6. Коляда, Гуцульське Різдво.
7. Пльис, Гуцульське Різдво.
8. Кругльик, Гуцульське Різдво.
9. Щедрівка, Гуцульське Різдво.

Повищі 4 пісні продаємо за $1.00.

Всі повищі пісні можна одержати в книгарні „Свободи''. Висилаємо тільки по одержанню належитости.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ МОЛОДІ, ЯКІ ТІЛЬКИ ЩО ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

ДИКІ ЗВІРІ. Оповідання про їх життя-буття. Написав А. Гайльборн, переклали на українську мову М. Лотоцький і М. Кокольський $1.50

ҐУЛІВЕР. Джонатан Свіфт. З багатими ілюстраціями. За англійським оригіналом для українських дітей зладив Ю. Шрумеляк 1.25
Зміст: Ґулівер у ліліпутів. Ґулівер у велитнів. Ґулівер у лапутів. Ґулівер у гиржунів.

ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА ТА СУЧАСНИХ ДИКУНІВ. В. Лункевич, Переклав Мих. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена .35

ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА. Оскар Уайльд. Переклав з англійської мови М. Лотоцький. Образки Віктора Цимбала. Оправлена .35

ПРИГОДИ ЛИСА-МИКИТИ з 30 образками. А. Лотоцький. Оправлена .60

МАЛИЙ ЛЬОРД (Малий Льорд Фонтлерой). Повість для молодіжи. Ф. Г. Бернет. Переклала В. Літинська. Ілюстрації А. Жмуди. Опр. 1.00

МАЛІ ГЕРОЇ. Картини з життя дітей. З творів Е. Амічіса та І. Педерцані на українську мову переклав А. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена .85

МОЇ ЗНАКОМІ. Нариси з життя звірів, які я знав. Ернест Сетон Томпсон. Із 148 образками і портретом автора. На українську мову переклала Софія Куликівна. Оправлена 1.10

МОЛОДІСТЬ СЛАВНИХ ЛЮДЕЙ. Евген Мілер. Переклала з французького Валентина Завадська. Багато ілюстрацій. Оправлена 1.15

ПОКОТИГОРОШОК. Казка на основі народніх мотивів. А. Лотоцький. Образки Юрія Вовка. Оправлена .45

ПАН ЧВАНЬКІВСЬКИЙ. Дивні подорожі та пригоди пана Язона Микитовича на Чваньках Чваньківського гербу Качка, списані його власною рукою. Переписав із старих паперів Ярослав Вільшенк . Ілюстрована і оправлена. .60

ПО РІДНОМУ КРАЮ. Подорожні враження й замітки. Дмитро Дорошенко. Ілюстрован й оправлена .85

ЧОРНА ІНДІЯ. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Ілюстрована й оправлена 1.15

ТИХЕ СЛОВО. Збірка Казок. Іван Липа. Ілюстрації Віктора Цимбала. Кольоровані ілюстрації. Оправлена .95

ШАНСЕЛЬОР. Записки з подорожі Дж. Р. Казальона. З портретом автора і з 43 образками. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Оправлена .85

ПРИГОДИ ПІНОКІЯ. К. Кольоді. Переклав з італійської мови Евген Онацький. Багато ілюстрацій. Оправлена 1.15

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

МОЛИТОВНИКИ.

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в білій кавчуковій оправі з образцем по середині $1.50

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в мягкій шкіряній оправі 1.35

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в гарній полотняній оправі 1.00

ВІРУЮ, новий український молитовник в чорній полотняній оправі .75

ВІНОЧОК в шкіряній оправі. (Цей молитовник є малого формату для дітей) .80

ВІНОЧОК в білій кавчуковій оправі з образцем по середині. (Цей молитовник є малого формату для дітей) .90

ГОСТИНЕЦЬ в полотняній оправі 1.50

ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в білій кавчуковій оправі з образцем по середині 1.50

ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в чорній шкіряній мягкій оправі 1.35

Повищі молитовники є друковані звичайним друком, не церковним.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

FREE OF THE CENSOR

William Henry Chamberlin, the very competent correspondent of the Christian Science Monitor at Moscow, represented his newspaper in Russia for the past ten years. Unlike most correspondents in Moscow, he speaks Russian fluently. His wife is a Russian. He has travelled far and wide in the Soviet republic, and is considered the best informed of any American correspondent.

Mr. Chamberlin is now free of Soviet censorship. As he has been transferred to the far east, he need no longer consider the effect of his despatches on the rulers of Russia.

In one of his first uncensored articles he declares that more than 4,000,000 peasants died of starvation in Ukraine and the North Caucausus during the winter of 1932—1933.

He visited many parts of these districts, and he found the same story—10 to 25 per cent of the population in towns and villages wiped out.

Mr. Chamberlin makes the amazing assertion that the Soviet officials deliberately allowed millions to starve to death to "teach the peasants a lesson" and force them into the co-operative farms.

Some communities that showed a resistance to co-operative farming were driven by force from their homes and exiled en masse to the frozen wastes of Siberia.

Heavy requisitions of food for the cities or export often left entire villages with not enough food to sustain life, and the inhabitants perished.

Mr. Chamberlin points, out that this is the first instance on record of a civilized nation actually resorting to famine as a deliberate instrument of national policy, dooming millions to death to break down resistance to government edicts.

Mr. Chamberlin's story is a ghastly one. Why it should be delayed a year can be readily understood by anyone who knows the rigid restrictions on correspondents in Russia.

But now that some of them, like Mr. Chamberlin, Eugene Lyons of the United Press, and some veteran English correspondents, are leaving Russia and are free to print the truth as they saw it during their long service in Russia, we are getting facts instead of Soviet propaganda.

(The Boston Post, May 31, 1934).

UKRAINIAN BENEFICIAL UNIT HAS ANNIVERSARY.

The twenty-fifth anniversary of the founding of the Ukrainian beneficial society was observed recently by Zaporoska Sitch, Branch 234 of the Ukrainian National Association with special services at St. Vladimir's Church in the morning and a banquet at the Ukrainian National Home on Fulton St. in the afternoon.

Speakers at the banquet, attended by more than 200 members and guests, included Roman Slobodian, supreme secretary, who was toastmaster; D. Halychyn, supreme recording secretary; Michael Galinowich, president of the Ukrainian Central Committee, of this city; Michael Bochna, John Kicenoik and Ilko Genega.

The officers of the Elizabeth unit, which numbers 103 adult members and fifty children in its junior department, are Wasyl Wytuszynsky, president, Konstantyn Pilat, financial secretary, and Michael Genega, treasurer.

(Elizabeth Daily Journal, June 4th, 1934).

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГАРТФОРД, КОНН.

На голодуючих.

З приводу 25-літньої річниці вінчання наших громадян Фіярчуків їх знайомі та приятелі зібралися в галі українського горожанського клюбу, а при тій нагоді не забули й про рідний край. Ґром. Хорнат промовив до гостей, та закликав їх до зложення жертв на голодуючих у на сироти на Україні. Члениці українського Червоного Хреста занялися збіркою, яка принесла $7.22. Зложили по 50 цнт.: Т. Фіярчук і З. Ґроґоза, а по 25 цнт.: М. Курдина, С. Дзень, А. Зелінський, К. Гвіздь, І. Чехович, Я. Брень, І. Лелеґа, С. Хорнат, С. Олексів, К. Ярушевич, К. Чепила, М. Літвінов, М. Бурздун і А. Кудай. Решту зібрано дрібними жертвами. Гроші переслано через Обєднання.

Марія Курдина.

ФОРД СІТИ, ПА.

На будову Народнього Дому в Сяноці.

Український горожанський клюб ухвалив на своїх зборах уділити з каси клюбу $5 та вислати ту квоту через Обєднання на вище означену ціль.

Стефан Шанайда.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На визвольну боротьбу.

На обіді, влаштованім з нагоди посвячення катедрального храму св. Володимира Великого, переведено між присутніми збірку, яка принесла $10. Ту жертву призначено на боєву акцію та вислано її через Обєднання.

БРИСТОЛ, КОНН.

На Рідну Школу.

На іменинах Івана Прухницького, предсідника від. 390 У. Н. Союза, зібрано між присутніми громадянами $5 та вислано їх через Обєднання на Рідну Школу.

Микита Савяк.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
163 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-3625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПОМИЛУВАННЯ КОНЕЧНЕ У ПЕВНИХ ДЕПОРТАЦІЙНИХ СПРАВАХ.

Михайло Філь, український іміґрант з Гемтремк біля Дітройту, стейту Мішіґен, пішов на парадний обхід до Виндсор у Канаді і через те попався в біду, а саме наразився на депортацію до Европи та розлуку від родини.

Він був членом українсько-американського січового товариства, котре, як звичайно, виконує гімнастичні вправи та охотно виступає в мундурах на парадні обходи та ріжні інші оказії, де тільки трапляється нагода, в котрих М. Філь завсіди брав живу участь.

Коли запитали його іміграційні власти про останній приїзд до Злучених Держав, він відразу пригадав собі січову параду у Виндсор, Канада, підчас обходу посвячення української церкви і тому без вагання відповів так: „Коло 15. липня 1928 року".

Таке пряме зізнання поставило його в ряди призначених на неменучу депортацію, бо це послужило як доказ перерви його сталого тутешнього замешкання, котре почалося 1924 року, коли то він перейшов з Канади, куди був приїхав три роки передтим з рідного села на Західній Україні. Якби не той часовий перехід до Виндсор, та не було би права його засуджувати на депортацію.

М. Філь опісля опрокинув своє перше зізнання, заявляючи, що помилився, коли казав, що ходив на параду до Виндсор. І хоч потвердили те друге зізнання інші члени товариства, то проте власти мають підставу вірити, що він першим разом говорив правду.

Потім він продав свій уніформ та виступив з січового товариства тільки тому, що огірчився через свої клопоти з іміґраційними властями, але і з причини економічної скрути. Власне якби не депресія, котра гостро підкосила його доходи, він був би продовжав старання в цілі натуралізації, котрі вже був почав вибранням „перших паперів".

Родина М. Філя складається з жінки (американського роду) та з її троє дітей, з котрих найстарший десять років життя. Його депортація оставить їх без засобів, потрібних до життя, як теж скріпить труднощі, котрі і так поставили справу злуки родин у глухий кут.

Справа депортації М. Філя, це одна з багатьох, внаслідок котрих ставиться американських горожан у крайно безвихідне положення. Законопроект, котрий тепер знаходиться перед конґресом, дозволить властям робити полекші в депортаційних справах, коли покажеться потреба оминути нестерпні наслідки, які приносить розлука родин. Коли згаданий проект перейде, скінчиться траґедія з родиною М. Філя. В противнім разі депортування його буде виконане.

Замітка: Законопроект, про котрий згадано вище, має число H. R. 9725. До того проекту прихильно відноситься комісія в іміграційних та натуралізаційних справ в конґресовій палаті, репрезентантів. Проект має дві головні цілі, а саме: загострити теперішні депортаційні приписи відносно чужоземних злочинців та, що найважніще, дати секретареви праці право здержувати виконання депортаційних приписів у випадках, як вище наведено, в котрих депортація приводить до невимовних злиднів та розеднання родин. Хто інтересується таким законопроектом, повинен про те писати до конґресмена своєї округи, як теж до голови комітету, та домагатись його ухвалення. Всякі організації повинні також телеграфічно чи лисовно піддержати той проект закона. Письма треба адресувати: Hon. William B. Bankhead, Chairman of the Rules Committee of the House, Washington, D. C., як також до: Hon. (імя і назвище вашого конґресмена) House, of Representatives, Washington, D. C. В кождім випадку треба покликуватись на законопроект ч. H. R. 9725 — **(ФЛІС).**

ОБТЕР ЙОМУ НОСА.

Пригадались давні часи,
Тай сільські вибори.
Чуда, чуда там творили
Політичні спори.

Аґітація ширилась
При жидівській ґрубі,
Тому війтом вибирали,
Хто був в добрій шубі.

Не дивились, чи він може
В громаді рядити;
Головним було, щоб знав він,
Як хрестик зробити...!

От така по селах була
Стародавня мода.
Той був війтом, хто багатий
Тай не зла урода...

Раз вибрали багача
За війта нового:
Він не лиш завів реформу,
Ще додав до того,

Щоби кури ще за сонця
Йшли на банти спати,
А собаку кождий має
На шнур привязати.

Хтоб не виповнив розказу,
Не добре з ним буде,
Бо новий війт по новому
На кару засудить!

Раз війт вийшов, сів на приспі
В глибокій задумі;
Було видно, що не будь що
Моталось по умі.

Аж тут бачить: подорожний
Пройшов коло нього,
Ані в бік той не дивився,
Не сказав нічого.

Війт розлютився без тями
Тай кличе хлопчину,
Що бавився на дорозі:
„Ходи но тут, сину!"

Прибіг хлопчик. Війт до нього:
„Чи бачиш он того,
Що пішов там? Біжи за ним!
Як прийдеш до нього,

„Скажи йому, що новий війт
Тут його питає,
Як він сміє тут ходити,
Що пан війт не знає?"

„Добре, добре", муркнув хло-
[пець,
Наздогін пустився,
Пігнав вихром, тільки порох
За ним закурився.

Біжить хлопчик, а війт слідить,
За ним заглядає.
Зрівнавсь хлопчик з подорож-
Спинив тай питає: [ним,

„Хто ви такі? Наш новий війт
Хоче про вас знати,
Тому мене посилає,
Щоб вас поспитати,

„Хто вам дозвіл дав на це,
Щоб ви тут ходили?
Наш новий війт хоче знати,
Щоб ви розповіли".

Оглянувся подорожний,
Довго не думає,
Хлопчикови в тійже хвилі
Так відповідає:

„Ой чудний ваш новий війт,
Про все хоче знати:
Ваш війт дурень, і ти дурень,
Маєш це сказати".

„Добре, добре"; муркнув хло-
[пець,
Знов пігнав що сили.
Подорожний пішов дальше,
Сміючись без міри.

Війт від злости оглядався,
Ждав чогось нового.
Прибіг хлопець, а війт скоро
Причепивсь до нього:

„Хто то такий, що так сміло
Собі походжає?"
„Заспокійтесь"! — Хлопчик ка-
„Адже він вас знає! [же.

„От, от сидить на язиці,
Тільки пригадати:
Аґа! Казав, що ви дурень,
Щоб вам це сказати".

Заскреготав війт зубами
Тай поглянув скоса,
Що якийсь-там обірванець
Обтер йому носа.

М. Костишин.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ свого брата МИРОНА ВАРЕНИЦЮ в дуже важній справі. Хтоб знав, де він перебуває, або він сам, нехай зголоситься на понижчу адресу: 134-5
STEPHEN WARREN,
2930 E. Davison St., Detroit, Mich.

ФАРМА НА ПРОДАЖ
65 акрів, 35 орної землі, 30 ліса і пасовиска. Ріка перепливає через фарму. Дім 8 кімнат, бані і інші будинки; 6 штук рогатої худоби, пара коней, машинерія яка є потрібна на фармі. Фарма засіяна і засаджена. Ціна за все $4,200. 134-5
PHILLIP BATIUCZOK,
Union Mills, P. O. Broadalbin, N. Y.

ДОБРА НАГОДА ДЛЯ СКОРОГО КУПЦЯ.
На продаж РЕСТАВРАНТ, БІР-ҐАРДЕН і ПУЛ-РУМ. Є 5 кімнат до мешкання. Бизнес при залізничій стації і „бос термінал". Бизнес добрий, таний рент, „ліс" є ще на 3 роки. З дуже важної причини змушений продати ще цего місяця. 134-7
NICKS DEPOT LUNCH,
16 Railroad Ave., Babylon, L. I., N. Y.
Tel.: Babylon 1286.
Николай Цимбалістий, властитель.

АПАРТАМЕНТ НА МЕНГЕТЕН
381 East 3rd St., (ріг Lewis St.)
3—4 кімнати, ванна, гаряча вода, огнетревалий будинок. Кімнати відновлені. Рент $10 до $15 місячно. 131-6

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

КОСИ
Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Коса широка $2.75. Перстень до коси 40 ц. Бабка 50 ц. Молоток 50 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00. 115
Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel.: Orchard 4-2568

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

Copyright, 1932, by Edgar Rice Burroughs, Inc.; Distributed by United Feature Syndicate, Inc.

Поломана хатна обстанова була розкинена по кімнаті, на долівці видно було засохлу кров, а відтиски крівавих рук на стіні були німими свідками страшного бою, котрий ішов у цій кімнаті.

Через велике пяно лежало тіло чорного вояка. Перед кімнатою лейді Джейн лежали тіла трох убитих вірних слуг лорда Грейстока.

Тарзан стояв з тупим поглядом і дивився на двері, котрі закривали перед нем тайну, якої збагнути він навіть не мав відваги. Поволі оловяними ногами він підійшов до дверей.

Потім наглим ударом своїх плечей великан налиг усею силою на двері, щоби пробити останню перегороду, що розділяла його від кімнати, в котрій мала бути його жінка.